

Energimelding våren 2021

Innspill fra Besteforeldrenes Klimaaksjon (BKA) om hva energimeldingen bør inneholde og hva den skal ta hensyn til

Verden er i en klima- og naturkrise; FNs generalsekretær Guterres nevnte i en uvanlig skarp og fortvilet tale 2.des 2020 den desperate situasjonen verden befinner seg i og tryglet landene om effektiv og omgående handling. Talen kom på toppen av en lang rekke vitenskapelige rapporter og advarsler som er kommet over lang tid. Bare noen få land har begynt å ta dette innover seg, som f.eks New Zealand.

I den situasjonen bør alt vi gjør og planlegger ta hensyn til, og bidra til å takle disse krisene, både gjennom aksjon hjemme og internasjonalt (kutte hjemme og være et godt eksempel, være i front i internasjonale klimaforhandlingene, legge stor vekt på klima og miljø i våre investeringer og bistand til fattige land). Dette gjelder ikke minst ved bruk av våre nasjonale energiresurser, som er de aktiviteter i samfunnet med størst betydning for klima og naturmangfold.

Denne situasjonen synes ikke å prege OEDs pressemelding av 12.nov 2020 om den kommende Energimeldingen..BKA mener at den kommende energimeldingen må ta dette innover seg i en helt annen grad enn pressemeldingen som preges av «stø kurs» og «business as usual»

Energimeldingen skal vise og avklare hvordan utvikling og bruk av norske energiresurser vil:

- bidra til Parisavtalen
- bidra til en utslippsreduksjon i Norge på 55 prosent i 2030 og videre mot netto null i 2050
- skape grønne arbeidsplasser til erstatning av arbeidsplassene i olje/gass og relatert industri
- bidra til utvikling og bruk av energiteknologi som hjelper fattige land til å begrense deres utslipp av klimagasser
- skje uten uakseptable tap av naturverdier, biomangfold og landskapskvalitet
- bidra til effektivisering. Flere internasjonale klima- og energirapporter peker på potensialet for å dekke verdens økende behov for energi gjennom smartere og mer effektiv bruk av energi.
- Samsvare med de andre bærekraftsmålene

Energimeldingen må liste opp og sammenstille nasjonale energiresurser

Energimeldingen bør liste opp og vurdere «alle» aktuelle nasjonale ressurser med hensyn til ovennevnte punkter.

Når en nå samler olje og gass og andre energiresurser i en melding så er det viktig at de kan sammenlignes. Viktige punkter vil være potensiell energimengde, både primærenergi og sekundær (nyttbar) energi, miljøeffektene ved utvinning og bruk; klimaeffekt, forurensing av luft og vann, påvirkning av naturmangfold, arealbruk, kostnader, arbeidsplasser etc sammenstilt slik at de kan sammenlignes innbyrdes. Behov for forskning og utvikling for å komme videre må også klargjøres.

I tillegg til de «kjente» ressurser som olje/gass, vann, vind og sol bør også vurderes:

- marine alger tang og tare
- solenergi, termisk med sesonglagret varme for vinterbruk,
- omlegging fra brenning av biomasse og avfall - for varmens skyld, til termokjemisk omvandling. Spesielt interessant er mikrobølgeassistert pyrolyse, som utvinner syntesegass, pyrolyseolje og biokarbon fra sortert avfall som trevirke, plast, gummi, slam mm

Videre merknader/utdypninger og spørsmål til noen temaer.

- **Norsk produksjon av olje/gass og «The Production Gap»**

I UNEP 2020 rapporten « The Production Gap Report» <http://productiongap.org/> er hovedkonklusjonen:

Samlet sett for alle produksjonsland planlegges det å produsere omtrent 50 prosent mer fossilt brensel i 2030 enn det som stemmer med et 2°C scenario og 120 prosent mer enn det som vil svare til et 1,5°C scenario. Den planlagte økningen i produksjon må derfor snus til en nedgang, også i Norge. Hvis en skal begrense temperaturstigningen til 1,5 °C, gjelder det også gass.

Videre står det:

The COVID-19 pandemic and associated response measures have introduced new uncertainties to the production gap. While global fossil fuel production will decline sharply this year, government stimulus and recovery measures will shape our climate future: they could prompt a return to pre-COVID production trajectories that lock in severe climate disruption, or they could set the stage for a managed wind-down of fossil fuels as part of a “build back better” effort.

A green economic recovery from the pandemic could, however, make a substantial difference, according to the UN Environment Programme (Unep) annual emissions gap report, potentially reducing greenhouse gas emissions by 25% over the next decade and putting the world on track to meeting the Paris agreement’s goal of keeping temperatures within 2C of pre-industrial levels.

Prognosene for norsk olje og gass og misforholdet mellom støtte til oljenæringen (skatteendringer) og til fornybar energi i 2020 synes å være på klar kollisjonskurs med ovennevnte. Energimeldingen må klargjøre om og i tilfelle disse misforhold vil bli opprettet.

- **Er elektrifisering av sokkelen den beste anvendelsen av fornybar strøm for det globale klima?**

Elektrifisering av sokkelen er nok et lite effektivt tiltak. Riktignok har vel gassturbiner på plattformer fortsatt dårlig virkningsgrad sammenlignet med moderne gasskraftverk slik at det ikke er riktig at det blir det samme utslipp om gassen brennes på plattformen eller sendes til andre land som mange hevder. Kvotesystemet kompliserer også beregningene, Sannsynligvis er det en beskjeden gevinst. Kunne annen anvendelse av strømmen gi en større reduksjon av klimagassutslippene, spesielt gitt at muligheten for bærekraftig produksjon av fornybar strøm er begrenset.

- **Energieffektivisering**

IPCC's 1,5 graders rapport understreker at redusert energiforbruk er nødvendig for 1,5 graders målet dersom en skal unngå kontroversielt omfang av energiproduksjon, (bl.a. kjernekraft, storskala bioenergi og vindkraftutbygging på land i Norge). Da må det investeres stort i energieffektivisering. Energimeldingen må avklare Norges status mht energieffektivitet i forhold til dette og EUs direktiv om energieffektivisering av 2018.

Varmepumper kan være et bidrag

- **Omlegging fra brenning av biomasse og sorterte avfallsfraksjoner , til termokjemisk omvandling, bl.a. mikrobølgeassistert pyrolyse, som utvinner syntesegass, pyrolyseolje og biokull**

Energimeldingen bør se nærmere på potensialet i utvikling og bruk av disse teknologier som kan utnytte en rekke fornybare råstoffer og biprodukter samt gummi, plast og visse typer industriavfall langt bedre enn dagens metoder med bla forbrenning og resultere i verdifulle produkter, verdiskapning og arbeidsplasser.